

altid er Socialdemokratiets Repræsentanter, der har støttet og talt for Iværksættelsen af de flest mulige kommunale Arbejder, medens det er de konservative Repræsentanter, som har holdt igen og ikke har villet have med det at gøre, ikke mindst under Henviſning til, at man i Kommunerne ikke havde Raad dertil, idet Iværksættelsen vilde bevirke, at Skattebyrden blev for stor. Men saa er det, at vi i Fortsættelse af det Arbejde, der er gjort i Kommunalbestyrelserne, kommer til Rigsdagen og siger: Vel, naar man i Kommunerne hævder og med nogen Ret hævder, at vi af Hensyn til den tyngende Skat ikke kan iværksætte nye Arbejder, maa vi saa bede om den fornødne Hjælp af Statskassen til at faa Arbejde sat i Gang; thi det sker i nøje Tilslutning til det Arbejde, vi har udført i Kommunerne i saa Henseende. Det er ikke rigtigt, naar det ærede Medlem mener, at vi ikke har været tilstrækkelig virksomme. Vi er gaaet i Spidsen, og under de konservatives Modstand er det ofte lykkedes os at faa noget Arbejde sat i Værk.

Naar det ærede Medlem nu har forset sig paa Københavns Gaders Renholdelse, er det, saa vidt jeg ved, en æret Meningsfælde af det ærede Medlem, som har Ansvaret for og Pligten til at vaage over Renligheden i denne Kommune. De Udtalelser, som her er fremsatte, kunde derfor muligvis gøre noget Indtryk paa den Borgmester, der har med Sagen at gøre, naar han hører, at de er fremkommet fra en af hans Partifæller paa Rigsdagen. Ogsaa jeg kunde ønske, at Forholdene blev bedre, og det skulde glæde mig, om denne Udtalelse fra en af Borgmester Møllers Meningsfæller skulde bevirke, at det skete.

Minister Stauning: I Anledning af det ærede Medlems (Fraenkel) Bemærkninger maa jeg gentage, at der hverken er Anledning til at kritisere Arbejdsløsheds-kasserne eller de arbejdsløse. Hvis der er Arbejde, som ikke er kommet i Gang, skyldes det i hvert Fald ikke Vægring fra Arbejdernes Side. Men jeg synes, det ærede Medlem gaar for vidt, naar han mener at kunne kritisere Ministeriet, fordi Borgmesteren for Københavns Magistrats 4de Afdeling muligvis ikke sætter de Arbejder i Gang, der er nødvendige. Jeg erkender, at den Anledning, det ærede Medlem nu har givet, kan henlede Hr. Borgmester Møllers Opmærksomhed paa dette Forhold. Jeg kan ikke tro, jeg har i hvert Fald ikke opfattet det saaledes, at det paahviler Ministeriet

eller mig personlig at foreholde kommunale Myndigheder, hvornaar og i hvilke Tilfælde de bør søge Arbejds-kraft til Arbejder, der maatte egne sig til Iværksættelse.

Jeg tror, at den Betragtning, det ærede Medlem var inde paa: at man i høj Grad opmuntrer Arbejderne til at betragte Arbejds-løshedsunderstøttelsen som det faste Punkt og alt andet som det mere underordnede, er ganske urigtig; og at det er ganske urigtigt at fremsætte en saadan Paastand. Der foreligger intet i saa Henseende; udover ganske enkelte Tilfælde, hvor enkelte Arbejdere kan have forset sig imod deres Pligt til at søge Arbejde, foreligger der intet om, at Arbejderorganisationerne eller en Institution som Arbejds-løsheds-kasserne i mindste Maade skulde have favoriseret Arbejdere, der ikke vil søge Arbejde, eller tolereret en Opfattelse, der gik imod, at de lod sig beskæftige. Disse Spørgsmaal har imidlertid for ganske nylig faaet deres Behandling og Afgørelse paa Rigsdagen, og ved den Lejlighed fremkom der jo heller ikke fra det ærede Medlems Partis Side Betragtninger som dem, han nu fremsatte.

Formanden: Det 16de Medlem for Hovedstaden har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Den højtærede Minister (Stauning) har ikke Ret til at anvende mine Ord paa en Maade, som om jeg havde rettet en Sigtelse mod de arbejdsløse eller mod Arbejds-løsheds-kasserne. Det har jeg ikke gjort; jeg har udtalt, at det kunde ikke være andet, end at det maatte demoralisere Arbejdere lige saa godt som andre Mennesker at tage imod Understøttelse i Stedet for at udføre Arbejde. At det ogsaa er Tilfældet, viser foruden Sagens Natur talrige Eksempler, som jeg kunde anføre. Jeg har ikke udtalt, at man opmuntrede Arbejderne til at nægte at tage Arbejde og i Stedet nøjes med Understøttelse, men jeg har anført det faktiske Forhold, at naar det at faa Arbejde kun betyder, at Arbejderne tjener f. Eks. 75 Øre eller 1 Kr. mere om Dagen, end de kan faa uden Arbejde, maa og skal det, som Menneskene nu een Gang er, demoralisere dem; det vilde det gøre i Mellemklassen og i enhver anden Klasse, og det gør det ogsaa i Arbejderklassen.

Formanden: Folketingsmanden for Skanderborg Amts 4de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.